Ч. 267 (15.068). Львів, четвер 1 грудня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Німецький військоввй аташе

буде акредитований при уряді Карпатської України.

Як подають з Берліна, німецький уряд рішив акредитувати при уряді Карпатської України військового аташе. Це буде поважний крок у напрямі стабілізації взаємин між Карпатською Україною та Німеччиною.

ПОЛЬСЬКИЙ КОМЕНТАР.

„Ілюстровани Курер Цодзенни" ч. 332 з 1. грудня подає до цієї вістки ось який коментар від свого праського кореспондента:

„Факт, що німецький уряд акредитував при уряді Карпатської України військового аташе, уважають праські дипльоматичні кола за знаменний факт, зокрема тому, що Карпатська Україна — це найменша складова частина республики. Ця номінація без сумніву вказує, що заінтересування Берліна Карпатською Україною (в оригіналі: Русею) далеко виходить поза рами звичайної куртуазії. Як припускають у Празі, німецький уряд приняв цю постанову після подрібного звіту зі свого праського посольства, що його опрацював леґаційний секретар д-р Гофман підчас подорожі по Карпатській Україні".

ЕПИСКОП НЯРАДІ ПРИЇХАВ ДО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Епископ Няраді приїхав до Хусту. Йому назустріч виїхав до Сату Маре (Румунія) д-р Комаринський як представник премієра, о. Булик, протоігумен закарпатської Василіянської Провінції від духовенства та відпоручник Української Національної Ради.

НЕДУГА ПРЕМІЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає пресова служба Карпатської України, прем. о. Волошин легко перестуджений. Хоч температура у нього не висока, лікарі заборонили йому вставати з ліжка, тому він не виїхав на вибір президента республики до Праги.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ОСЕРЕДНЬОЇ ТА АВТОНОМНОЇ ВЛАДИ У ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ.

Як подають з Праги, тамошній осередній уряд буде складатися з 5-ох міністрів, що вестимуть справи спільні для цілої федерації: закордонні, оборони, скарбу, комунікації та господарської відбудови краю.

Чеський уряд буде обіймати 7 ресортів: справедливости, внутр. справ, шкільництва, рільництва, торговлі, публ. робіт та сусп. опіки. У Словаччині буде 5 міністрів, у Карпатській Україні — 3.

ЗМІНИ В ЦИВІЛЬНІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ ПРЕЗИДЕНТА.

ЯК подає АТЕ, шеф цивільної канцелярії президента Чехо-Словаччини д-р Шамаль перейде у стан спочинку; його становища не обсадять. Також уступлять інші особи, зближені поглядами до Бенеша.

Ґенеральний страйк у Франції

заломився.

Генеральний страйк, що мав становити відповідь на недавні господарські декрети, заповідається невдатно і загрожує повною програною всьому французькому синдикалістичному рухові. Париж зовсім не має такого вигляду як підчас страйку за влади Блюма 1936 р., колито вулиці були повні сміття, бо персонал заведення чищення міста страйкував. Навпаки нині це заведення працює нормально. Міська комунікація урухомлена; звертає лиш увагу більша кількість поліції та летної бригади на вулицях. В цілому краю панує спокій.

КОМУНІКАЦІЯ. ТОРГОВЛЯ.

У Парижі функціонує підземна залізниця (метро) та коло 60 проц. автобусів. Військо з баґнетами на крісах береже станції метра у робітничих дільницях, летна бриґада з поліцією — автобусові реміви, перестанки, великі крамниці, фабрики, редакції, крамниці зі зброєю та відому велику кольпортерську фірму Ашет. Пошта і радіо працює правильно, так само газівня, електрівня і шпиталі.

ПРЕСА.

„Матен", „Пті Парізієн" і „Аксіон Франсез" появились на 4-ох сторінках, „Ле Жур" — на одній. Інші париські щоденники не вийшли зовсім.

НА ПРОВІНЦІЇ.

У Монпеліє лиш частина друк. складачів узяла участь у страйку.

У Ліль застрайкували міські службовики за винятком пожежної сторожі та персонал санитарів.

У Рубе і Гренодлі залізничники дістали інструкцію від проф. союзу, щоб не кидати праці.

У Дюнкерк автобуси і трамваї курсують. Постачання газу й електрики запевнене, хоча більша частина персоналу газівні й електрівні страйкує.

В околиці Газебрук страйк взагалі не передбачений.

У Бордо персонал трамваїв рішив страйкувати.

Деморалізація у мадярських диверсантських ватагах у Карпатській Україні.

Як подає пресова служба Карпатської України, у 3-ох мадярських терористичних ватагах вояки відмовили послуху старшинам. Вербуючи терористів, мадярські провідники обіцювали їм посади на Закарпатті, тимчасом не можуть навіть запевнити їм прохарчування. У сутичках з військом диверсійні ватаги потерпіли поважні втрати, що викликали у них деморалізацію.

Від Німеччини до Совітів?

Варшава, 29. листопада 1939.

Не тільки для пересічного громадянина, але і для журналіста, що нарікає на „брак теми", — політичних сензацій раптом стало забагато: і новий сойм з озонівською суприматією і повінь декретів і цілий комплекс внутрішньо-польських та польсько-меншинових питань, які знову зактуалізувались, і поруч із цим — комунікат про затіснення взаємин між Польщею та СССР. Ця остання справа — це справжня сензаційна „бомба" і вона безперечно займає перше місце в усіх нинішніх варшавських розмовах. Навіть перед питанням про розвиток внутрішньо-політичних відносин у Польщі та про шлях, яким піде ревізія виборчої ординації. Люди інстинктовно відчувають, що тут діло йде про такі справи, як [illegible] держави та що цей останній несподіваний акт стоїть у найтіснішому звязку з ходом великих міжнародніх подій і перемін в останньому часі.

Несподіванка полягає у тому, що від поверх 4-ох літ, відколи істнує 10-літній пакт порозуміння з Німеччиною, люди привикли до того, що польська закордонна політика йде більш-менше рівнобіжним шляхом, що закордонна політика Німеччини, не тільки не перешкаджаючи цій останній, але — навпаки — координуючи з нею власну акцію. Пригадаймо становище Польщі у справі німецької тези про двосторонні пакти замість пактів колективних, у справі австрійського „аншлюсу", у справі судетського конфлікту, становище до цілої оси Рим-Берлін, виразний виступ мін. Бека з критикою Ліги Націй, ба навіть підхід до останніх німецьких вимог щодо кольоній. Коли казалося про протикомуністичний пакт, то поруч із державами, які формально його заключили і до нього належать, завжди вся світова преса називала ще дві держави: Польщу й Угорщину, які належать туди своїми закордонно-політичними та розвоєвими тенденціями. Коли у Мінхені віджила концепція пакту чотирьох, раніш дуже палко Польщею поборювана, то польська преса стушувала вже свій колишній опозиційний тон, зазначуючи тільки, що це мусів би бути пакт пяти, себто разом із Польщею. І коли навіть така політика мін. Бека викликувала раніш гостру опозицію ендецьких, соціялістично-ліберальних та жидівських кол, то після того, як на такій політиці Польща виграла престіжевий спір із Литвою та Заользя — замовкли критики й мальконтенти і позиція п. Бека була сильніша, ніж коли-небудь. Здавалося, що Польща безапеляційно стає по стороні тих держав, які рахуються із майбутнім зударом між заходом та сходом та які тоді будуть змагати або зберегти невтральність, або прилучитись до фронту протисовітського. Так бодай інтерпретувала польську закордонно-політичну думку і польська і чужинецька преса, намагаючись виводити висновки зі згада-

них фактів, що їх в свою чергу оправдувало географічне положення Польщі. „Проблема, яка до смерти була найбільшою журбою Бісмарка, щоб Німеччина не найшлась у двох вогнях, зі сходу й заходу, стояла перед Польщею від першого дня її відродження, а риський мир зовсім її не зліквідув..." — писали ми рівно три роки тому (число „Діла" з 10. XI. 1933). Тоді теж ми пояснювали тактичну польську гру — маніфестуючи свої добрі відносини раз з Німеччиною то знову з Совітами — саме цим своїм географічним положенням та острахом перед відродинами Рапалля. А проте, коли була мова — де кінчається тактика і де починається політика, ми схилювались до погляду, що пакт неагресії з Совітами і пакт 9-ти держав і піднесення польського посольства у Москві та московського у Варшаві до ступня амбасади і подорож п. Медзінського до Москви та Радека до Варшави і прогулька совітських летунів до Польщі та польських кооператорів до Совітів — це все тактична гра, яку зручно вів покійний марш. Пілсудський, та що політика — це пакт з ІІІ. Німеччиною. Це не був погляд, що спірався на бажанні: такий погляд висловлювали всі ті публіцисти, які намагалися розшифрувати „заповіт Пілсудського", реалізований людиною найбільш втаемниченою в його пляни і задуми, п. Беком. Авторитетне ствердження ген. Тадеєм Кутшебою, що Йосиф Пілсудський глядів на риський пакт, як на дуже короткотерміновий і переходовий, був тією вихідною точкою, яка дозволяла догадуватися і накреслювати закордонно-політичну концепцію Польщі, реалізовану і за життя і по смерти Пілсудського.

А проте це не значить, що нинішне польсько-совітське наближення перекреслює вже все, що досі про польську закордонну політику писалось. Передовсім треба би мати величезну відвагу і такі інформаційні джерела, яких ми не маємо та мати не можемо, щоб ставити сьогодні у категоричному тоні твердження і гороскопи. Воліємо зректись ролі пророків та одночасно не наражувати себе на смішність і бути у підході до таких подій обережнішими. Після підписання польсько-совітського пакту неагресії з 25. VII. 1932. ми характеризували його як „демонстрацію проти останніх спроб французько-німецького порозуміння" („Діло" з 29. VII. 1932). Зате про пакт з Німеччиною ми писали, що він „невтралізує пакт неагресії з Совітами" та що „гітлеризм перестає бути для поляків червоною плахтою, як символ імперіялістичної експанзії та емоціональна сполука до відібрання Польщі її західних земель" („Діло" з 31. I. 1934). Не твердимо, що в даному разі ділали ті самі причини, але звертаємо увагу на цікавий збіг обставин, як то часи повторяються: адже сьогодні акуратно знову зактуалізувалось французько-німецьке порозуміння і сьогодні знову гітлеризм, після своїх ґіґантських перемог, набірає імперіялістично-експансивної потуги, кермованої своерідним містичним віруванням у покликання німецької нації!

Може бути, що оголошений оноді комунікат про низку розмов між амбасадором Ґжибовським та Літвіновом у Москві та їх позитивний вислід — це початок такого польсько-совітського наближення, якого ще не було в історії цих двох держав. Але невиключене теж, що на цих останніх розмовах і тому комунікаті закінчиться. Все це гіпотези. Сміливо можна казати тільки про причини і вбачати їх у такому зрості сили польського західного сусіда, якого справді мало хто у світі сподівався. Заслугою дотеперішньої польської закордонної політики було відтягнути увагу німців від сходу та не шкодити тим німецьким тенденціям, які німецьку експанзію скермовували на південь. Маємо і нині величезні сумніви, чи III. Німеччина заінтересована у територіяльному конфлікті з Польщею і далі гадаємо, що далеко більший німецький клопіт і німецький інтерес — це 1) кольонії (сирівці і терен еміґрації) і 2) ринок торговельного збуту. А проте сам факт повстання за західним кордоном такої величезної сили змушує Польщу до обережности. Останнє порозуміння з Совітами — це акт такої обережности. Залишаємо цілком осторонь питання, чи цей засіб обережности правильний і доцільний, бо це тема зовсім окрема.

Без огляду на всякі публіцистичні концепції для нікого не були ніякою тайною дві безспірні правди: 1) поляки не мали і не мають ніякого інтересу добровільно встрявати у війну взагалі та проти Совітів зокрема (звідси й концепція невтральности) і польські ендеки мають повну правду, коли кажуть, що з усіх російських урядів совітський є найслабший; 2) слабість Совітів та їх нинішня політична ізоляція каже їм з найбільшою поквапністю хапатися кожної можливости поправи своїх звязків із кимнебудь. Очевидно, що політична думка кожного народу передбачає всякі можливости. Істнує у польській політичній думці і концепція прометеїзму, яка добачує польський державний інтерес у розпаді Росії (Совітів) на національні держави. А проте офіціяльна польська закордонна політика ніколи до тієї концепції не признавалась і ми, українські публіцисти, на цю концепцію теж завжди гляділи, як на плян „на всякий випадок".

Вістка про польсько-совітське порозуміння варшавській широкій публиці сподобалася. Правда, Варшава, як ніодно інше польське місто має традиції боротьби з москалями і большевиками. А проте не забуваймо, що за 18 останніх літ врізувалась у польську ментальність, у польський світогляд, ендецька політична думка, яка не заперестала запускати коріння навіть підчас і після травневого перевороту. Хто читає захоплений голос п. Станислава Стронського у „Куріері Варшавскім" з приводу польсько-совітського наближення, той не може мати сумніву, що це черговий акт, який страшенне скріпив у Польщі табор однодумців того публіциста. І це для нас, українців у Польщі, може навіть важніша справа, ніж відгуки того нового пакту за кордоном. Хвиля польського націоналізму його старого типу росте на всіх ділянках і фронтах. **ік.**

Участь Карпатської України в автостраді „Захід-Схід".

Розмова з начальником ресорту міністерства публичних робіт інж. Олексою Санатом.

В закарпатській українській пресі поміщена отся стаття-інтерою, яку передруковуємо у нас майже без змін. — Ред.

Як відомо, сьогодні найважливішою справою політичною й господарською є, побіч забезпечення людей харчами, комунікація чи звязаний з нею ринок праці. Тому ми відвідали міністерство публичних робіт, щоб довідатися про програму та плян праці цього міністерства, на якому лежить тепер велика відповідальність за господарську розбудову країни.

В кабінеті прийняв нашого співробітника з властивою йому ввічливістю начальник ресорту інж. Олекса Санат, який на загальні запити комунікаційно-господарського характеру відповів:

— Наше громадянство напевно найбільш цікавиться поширеною у пресі вісткою про будову автостради, тобто великої дороги, яка вестиме вздовж нашої конфедерації, а саме з Берліна аж по карпато-українсько-румунську границю. Проектований великий шлях, названий: „Захід-Схід", має свій початок у Берліні і поведе через Дрезден - Ціввальд - Тепліц - Шенав - Терезин до Праги та далі через Іглаву-Злін-Жіліну-Пряшів-Вранів-Гуменне-Снину-Ублю, а на території Карпатської України через: Малий Березний, Перечин, Поляну, Сваляву, Довге, Хуст, Тячів до румунської границі.

Ціла довжина автостради „Захід-Схід" з її відгалуженням з Іглави через Цнайм на Відень матиме 1057 км. **Відтинок автостради на території Карпатської України буде довгий на 175 кільометрів.**

ЯК ВИГЛЯДАТИМЕ ЦЯ АВТОСТРАДА?

— Автострада — це властиво дві дороги, кожна по 7 метрів ширини; вони відділені від себе охоронним триметровим травним пасмом, а по обох боках-краях має автострада банкети в ширині 2-ох метрів, так, що ширина автостради в цілому дає 21 метрів. Поверхню автостради проектують зробити на 3/5 довжини на рівному терені з бетону та на 2/5 у гірськім терені з кісткового бруку. Кошти побудування цих 1057 км. автостради підраховані на 3 і пів міліярда кч. і праця має бути проведена за 5 років (1939-1943). На будову потрібно 140.000 вагонів цементу та 134.000 вагонів камінних кісто...

А кошти тих 175 кільометрів відтинку карпатоукраїнського будуть к. 450 міліонів кч.

ЯКІ ВИГОДИ Й КОРИСТИ ПРИНЕСЕ ЦЯ АВТОСТРАДА?

— Комунікація на автостраді в порівнанні з звичайними дорогами приспішується на 47%. Значить, заощадження на часі можна оцінити сумою 54 міліони кч. річно. На паливі, тобто на погонному матеріялі, передбачують заощадити 57 міл. На кращій дорозі теж зменшується зужиття авт, через що заощадилосяб 45 міл. корон річно. А на зменшенні репарації авт зробимо ощадности річно 16 і пів міл. корон. Отже разом заощадження підраховують на суму 172 міл. к. річно.

Не буде зайвим підмітити — говорив дальше начальник ресорту міністерства інж. О. Санат — що з вищезгаданим заощадженням зросте кількість авт на 100% і через те заощадження збільшиться приблизно на 350 міліонів корон, а ця сума є 5% із 7 міліярдів корон, хоч на покриття інвестиції, як я вже зазначив, вистачає 3 і пів міліярда корон. До цього долучуються господарські користи, що не даються підрахувати точними сумами, але які на основі пороблених у Німеччині досвідів є безсумнівні. Такі користи є: збільшення безпечности при їзді, улішення умовин для хліборобства та промисловости через доступ до комунікації для околиць, що були досі далеко від доріг, поширення туристичного руху, збільшення зацікавлення заграниці нашими літнищами і купелевими місцевостями, господарські користи з транзит автами через нашу територію та — що найважніше — праця для людей, що досі були безробітні або ... безробітні, збільшення виробництва будівельних матеріялів і праця для робітників у фабриках, цементарнях, каменоломах, металюрґії і т. д.

З побудовою автостради настане облегчення господарських взаємин між державами нашої федерації, це облегчить тягаровий рух на заліз... ницях. Доходи за винаєндування бензинових стацій і майстерень для направи авт вздовж цієї дороги повернуть частину інвестованого капіталу. Нема сумніву, що зросте продукція автомобілевої промисловости, наслідком чого багато робітників знайде собі варстат праці.

Зокрема ця велика дорога на території Карпатської України буде мати величезне значіння, бо наблизить нас культурно й господарсько до европейського заходу, при чому будова її дасть десяткам тисяч наших людей працю на 5 років, а також і вдержування цієї дороги дасть заняття багатьом нашим людям.

КОЛИ ПІЧНЕТЬСЯ ЦЯ ВЕЛИКА ПРАЦЯ?

Інж. О. Санат відповідає:

— Праця має початись негайно. В першу чергу буде будуватись відтинок Хуст-Довге. Мірничі роботи й будова бараків для робітників почнеться цими днями.

Наприкінці нашої розмови інж. О. Санат підмітив іще, що міністерство публичних робіт задумує в короткому часі звязати дороги, що були перервані відданням територій Мадярам, і далі приступити до будови доріг та до будови бараків у Хусті, для тих, що не мають приміщення.

При прощанні запевнив, що міністр публичних робіт і комунікації Ю. Ревай з особливою енерґією настоює на переведення цих праць, бо є тої думки, що міністерство публичних робіт і комунікації має вирішне значіння у відбудові нашого господарського життя.

Відійшли ми з враженням, що на чолі цього важливого міністерства дійсно стоять люди, віддані серцем і душею народові та його потребам.

КАРДИНАЛ ІННІЦЕР НЕ УСТУПАЄ.

У пресі появились поголоски, що кард. Інніцера покличуть до Риму, а на його місце приїде берлінський епископ Конрад гр. Преisинг. Міродатні кола дементують що ...

ВОЄННА ФЛЬОТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ ПАНУЄ НАД ПІВНІЧНИМ МОРЕМ.

Озброєні торговельні кораблі нац. Еспанії систематично патролюють Північне Море та затоплюють совітські пароплави. 10 большевицьких кораблів, що везуть транспорти до червоної Еспанії, скоронилось у норвеських пристанях: 3 у Гарстаді, 4 у Бергені, 3 у Хрістіянсляндї.

—o—

БЕЛЬҐІЯ БУДЕ ПОСЕРЕДНИЧИТИ МІЖ БУРГОСОМ І БАРСЕЛЬОНОЮ.

Бельгійський премієр і заразом міністр закорд. справ виголосив у сенаті довше експозе, в якому підкреслив, що Бельгія мусить мати свого представника в Бургосі. При тій нагоді він заявив, що Бельгія готова піднятись ролі посередника між обома еспанськими урядами.

Рідке парохіяльне свято на терені Львова.

50-ліття священства о. крилошанина Дамяна Лопатинського

Дня 4. грудня ц. р. у празник Входа в храм Пр. Д. М. минає 50 років від хвилини, коли наш заслужений душпастир і громадянин — парох Успенської Церкви у Львові о. крилош. Дамян Лопатинський уперше станув при престолі й розпочав діяльність у рядах трудженників у винограді Христовім.

Два покоління виховав цей священник по чину Мельхіседека на борців за справи Церкви та народу. Він не змарнував одержаних від Христа талантів, а помножував їх ревним трудом для слави Христа та Його царства, для кращого завтра української нації.

В неділю 4. грудня в год. 10. відправить Шановний Ювилят торжественну благодарственну Службу Божу в асисті своїх найближчих співробітників. Усе українське громадянство без ріжниці переконань оцінює щиру працю цього визначного, а скромного нар. робітника. Тому громадною участю у ювилейному богослуженні і спільними молитвами у наміренні Ювилята нехай наша громада заманіфестує свою вдячність та признання для цього священника з такими рідкими прикметами душі. Одним серцем, одними устами всі того дня нехай просять Спасителя, щоб іще багато літ позволив Ювилятові працювати для загалу — а нашому громадянству щоб дав душпастирів такого покрою якнайбільше.

Замість скромного приняття з цієї нагоди Успенська парохія складає на Т-во християнської молоді „Орли" квоту 50 (пятьдесять) золотих.

У Львові 28. XI 1938.

О. Омелян Горчинський.
сотрудник Успенської Церкви.

•

ПОРЯДОК ЮВИЛЕЙНОГО БОГОСЛУЖЕННЯ:

Год. 9.45 — Привитання з ювилеєм пароха його вірними. Введення Ювилята до храму.

Год. 10 — Благодарственна Сл. Божа, відправлена Ювилятом.

Год. 11.30 — Ювилейна проповідь. „Тебе Бога хвалим..." перед св. Тайнами. — Благословення Ювилятом. Многоліття.

КОМУНІКАТ.

Почавши від дня, такого памятного для Успенської парохії, зайде зміна в порядку богослужень:

На будуче на співаній Службі Божій проповідь буде виголошена після її закінчення, а не як до цього часу — по евангелії.

На Сл. Божій в год. 12-ій буде співати постійно хор Успенської церкви.

За кулісами Волині

ВОЛИНСЬКІ ДІДИЧІ НА НОВІЙ ДОРОЗІ.

Хто уважно придивлявся до життя Волині, тому відомо, що місцеві польські дідичі — з практичних міркувань, намагалися уникати всього того, що могло подразнювати національні, релігійні та всякі інші почуття українських селянських мас. Можливо, що стримували їх згадки й привиди зударів між селянами й панськими дворами в минулих часах. Так чи інакше, а дідичі не радо анґажувалися в акції „співжиття", „ревіндикації", „реактивування загородової шляхти" й т. д.

П. Олехнович, член одного з „обозів", висланих на Волинь, у відомій статті в „Політиці" (Див. „Діло" ч. 242) — ставився до волинських польських дідичів, як до чинника пасивного, безпартійного й безнадійного, який вже ніколи не відіграє сподіваної асиміляційної ролі.

Ян Франковський у тій самій „Політиці" з дня 25. XI. ц. р. (ч. 27) у статті „Занепад авторитетів на селі" так змальовує відчуження дідичів від селян та їхню пасивність:

„Занепад авторитету „двору" почався з того моменту, як він усунувся від життя села... Молода дідичівська ґенерація майже зовсім не дбає, щоб відогравати ролю в житті села"...

Подібні докори сипалися на голови волинських дідичів і з ріжних органів преси і з висоти ріжних місцевих політичних чинників.

Довго волинські дідичі „викручувалися" ріжними способами від „праці" серед українського селянства, аж, здається, нарешті здалися. Про це говорять останні загальні збори „Союзу Земян Волині", які відбулися в Луцьку 22. XI. ц. р. і ухвалили резолюцію чисто політичного характеру, власне в напрямі праці серед українського православного селянства, а саме:

„Загальний Зїзд „Союзу Земян Волині" з радістю вітає навернення до віри батьків і польщини широких мас польської людности, яка по десятках років завойовницького гнету та денаціоналізаційної акції, відчула себе звязаною з національним польським загалом. Союзам загородової шляхти, що повстали на Волині, „зїзд земян Волині" пересилає найкращі побажання розвитку й сповнення завдань, одночасно **закликає „земян" Волині до чинної помочі й співдіяння із „Союзами Шляхти Загродової" і „поляків кресових"**.

Треба знати, що головою надзірної ради „Союзу Земян Волині" є князь Януш Радзівіл, а на чолі управи стоїть відомий ревіндикатор ґраф А. Ледоховський із споконвічного українського села Смордви.

Отак на арену національно-релігійних змагань за душу селянства вперше виступає стара, наймогутніша верства польського населення — князівсько-шляхоцька. Боротьба набирає поважного характеру.

„ПАЦЄЖ" І РОЗВИТОК ПОЛЬСЬКОЇ ТОРГОВЛІ".

Під таким наголовком звилася в органі луцької римо-кат. єписк. курії „Жице Катол." вступна стаття про злидні польської торговлі на Волині. Це питання має вже свою коротку історію.

В мин. 1937. р. над Волинню особливо голосно залунало гасло поширювання на Волині польських торговельних підприємств. Тоді звилася в „Ділі" довша економічна стаття, яка доказувала „тісноту" волинського ринку, що мусить довести до шаленої боротьби й крахів, і також і те, які можливости мають купці ріжних національностей: жиди, українці, поляки. Основною думкою статті було: штучне насаджування того чи іншого в житті Волині звичайно дає крахи й розчарування.

Ці передбачування сповнилися: деякі польські фірми перестали існувати; інші ледви тримаються або вже й хитаються. „Жице Катол." згаданою статтею, очевидно, хоче підтримувати польських купців. Деякі його думки такі характеристичні для Волині, що наводимо їх тут у перекладі:

„Здавалосяб, що після всього того, що мало бути зроблене для підтримки польської торговлі, повиннаб вона розвиватися дуже добре. В дійсности воно не так... Багато з них ледви тримається, а деякі навіть завалилися".

Навівши ріжні причини цього явища, а між ними — нечесність „шановних пань і панів", які беруть товари на кредит і не платять, „Жице Кат.", щоб зарадити лихові, каже:

„Щоб торговля розвивалася добре, треба „би людзє одмавялі пацєж", пригадували собі заповіді Божі („Не кради") й намагалися жити згідно з ними".

Без сумніву, якби люди памятали Христові заповіді, життя на Волині виглядалоб зовсім інакше.

ЧЕРВОНИЙ ПІДЗЕМНИЙ СУД.

Читачі часописів, яким не раз попадалися вістки про діяльність КПЗУ на Волині та про судові процеси її членів, напевно уявляли собі цю партію не такою, якою вона є в дійсности, а більш-менш так, як інші леґальні партії. А тимчасом це зовсім інший світ — світ підземний, зі своєю окремою етикою, приписами, присудами й екзекуціями.

Нашому громадянству, що вряди-годи зовсім забуває, якого сусіда воно має десь під собою, в підпіллі, варто час до часу зазирнути в цей таємничий світ.

Трапляється добра нагода.

В Ковні на сесії луцького окружного суду відбудеться розправа нащадка українських шляхтичів 24-літнього Петра Пашкевича з с. Борисівки й 28-літнього С. Мельника з с. Лесківки, членів окружного комітету КПЗУ. Обидва були виконавцями смертних присудів, що їх видав окр. ком. на членів партії, по-перше, на тих, що зірвали з нею, а по-друге на тих, що порушували партійну дисципліну.

Отак Пашкевич і Мельник на очах цілої родини постріляли, а потім добили кольбами й каблуками члена партії Романа Склодничука з с. Городок. Другого члена партії Івана Мельника з с. Лесківка застрілили в полі. Третього, Івана Котюка вбили в часі забави в с. Купичів, коли він танцював із своєю нареченою. Вбивникам загрожує кара смерти.

Уявіть собі тепер підпілля села: червоні судді-парубки, розправа, присуди смерти, наказ таким-то присуд виконати або — самому дістати кулю в череп. Відвороту нема: чи усунешся від партії, чи поскаржишся кому, — все одно кара зверхньої влади тебе не мине. А кара одна — смерть.

Оце підпілля „тихої волинської сторони".

С. С.

—

БРИТІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ЗРЕВІЗИТУЄ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ У ЧЕРВНІ.

Як подає румунська преса, у першому тижні червня 1939. р. брит. королівська пара зревізитує короля Карла в Букарешті.

—o—

РУМУНСЬКО-НІМЕЦЬКА ТОРГОВЕЛЬНА УМОВА.

З Букарешту повідомляють, що підчас недавньої розмови короля Карла з марш. Ґерінґом у Ляйпціґу дійшло до порозуміння у справі торговельної умови на 4 роки, яка передбачуватиме тісну господарську співпрацю. Німеччина закупилаб чимало нафти і збіжжа.

Свою свідомість виявите в ювилейнім році „Просвіти" щедрою жертвою на нитку в прапорі „Просвіти".

З польської преси.

О. Прушинський про польсько-совітське порозуміння.

Часописи з минулої неділі і радіо того самого дня принесли вістку про „стабілізацію польсько-совітських політичних взаємин". Розмови польського амбасадора в Москві Ґжибовського з комісарем закордонних справ СССР Літвіновом виясняли — як подав комунікат ПАТ — що підставою взаємин між Річпосполитою Польською і СССР надалі залишаються в цілій своїй ширині всі які є умови включно з пактом про польсько-совітську неагресію з 25-го липня 1932 р. і що той пакт заключений на 5 літ і продовжений потім до кінця 1945-го року має достаточно широку підставу, яка гарантує ненарушність мирних взаємин між обома державами. В тих розмовах стверджено ще, що оба уряди ставляться прихильно до збільшення обостронніх торговельних оборотів та готові полагодити цілу низку справ, що випливають зі згаданих у-

мов, особливо залеглих справ як теж зліквідувати граничні інциденти, що виринули в останніх часах. З цього офіційного комунікату видно, що не заключено ніякої нової умови, а тільки виявлено охоту дотеперішні умови реалізувати. Таким чином — це справа майбутнього. Щойно прийдешні дні покажуть, як використовуватимуть дотеперішні старі умови дві сусідки: Польща і Росія. Коли брати цей факт під увагу з українського погляду, то він не викликав ані не викличе ніякої зміни в положенні українського народу. А все-ж п. Ксавери Прушинський у своїй статті в краківському „ІКЦ" (ч. 331 з 30-го листопада ц. р.) уже твердить, що **українська преса не пробує навіть скрити свого глибокого подразнення**". У тій статті п. н. „Шлях Варшава-Москва йшов на... Ужгород" п. Прушинський пише:

„Французька й англійська преса приняла з задоволенням вістку про порозуміння між Річпосполитою Польською й СССР і це задоволення зрозуміле: обі ці держави хочуть спокою і не бажають собі надмірних успіхів Гітлера... Зате дві прилюдні опінії приняли багато менше радісно цю саму вістку: німецька й українська преса напевно не радітимуть одночасно з Заходом".

Станувши на цьому становищі, що останній крок міністра Бека затривожив німців та українців і добачуючи в німецькій пресі стриманість і в українській подразнення, п. Прушинський заявляє, що німці та українці самі тому винні,

„бо шлях до Москви польського міністра закордонних справ, тим разом мирний шлях, не він як для Карла XII на Полтаву і як для Наполеона на Березину. Зате він через менше знану досі, але голосну в останньому часі місцину, звану Ужгород, тепер Унгвар. І він через країну, за яку було нелавно багато галасу, звану звичайно Підкарпатською Руссю, а тепер деномінованy на „Закарпатську Україну"... Справді. Німці й українці кули з усіх сил... польсько-совітське порозуміння".

А це порозуміння — каже п. Прушинський — це в першу чергу наслідок відомої полагоди справи Підкарпатської Руси, полагоди, яку українська преса оплескувала. Все те, що сталося у Карпатській Україні, тобто, що там не дійшло до плебісциту, який був — на думку п. Прушинського — однозначний з поворотом Закарпаття до Мадярщини і те, що там твориться „український Піємонт" — було причиною того найновішого звороту в польській закордонній політиці.

„Не цілий місяць тому кружляли між Польщею і Совітами сильно невзічливі ноти. Місяць тому виміна думок через граничні кордони між обома арміями не мала нічого спільного з дипльоматичною вишуканістю"..

Але — довідуємося — „Польща набрала переконання, що хоч може великі панове з Берліна мало дбають про справи Руси, зате їх другорядні висланці та їх українські помічники монтують не протисовітську, але протипольську роботу". Тому міністр Бек пішов на нову політику. П. Прушинський дорікає нам, що нібито міністр Бек через нас пішов на порозуміння з большевиками, що нібито ми — українці — мали змогу недопустити до того порозуміння. Дивне становище! Наскільки ми знаємо, то ані п. міністр Бек ані ніхто з його попередників не узалежнював закордонної політики Польщі від такої чи іншої думки, від такого чи іншого становища українців. Українців ніхто нічого не питався, з українцями ніхто нічого не балакав, з українцями ніхто не рахувався, якби їх не було. Аж раптом українці винні! Послухаймо далі:

„Українська проблема не є виключно польською проблемою Це є ще — і передовсім — російська проблема, це теж румунська проблема. Польща і Росія не мали ніякої охоти до актуалізації тієї проблеми, висуненої і проти Варшави і проти Москви. Букарешт буде певно тієї самої думки".

Згідно з тією думкою міністр Бек зробив те, що вважав за відповідне. Ред. Прушинський гадає, що

„Можна тепер сподіватися, що в опінії Заходу міністр Бек, який не дбає за оплески преси, матиме тепер більше признання — і то глибшого признання — ніж невдачний рекляміст Бенеш".

П. Прушинський збиває одну помилку української преси, яка будімто переконана, що польсько-большевицьке порозуміння має протинімецьке вістря, бо нібито німці будуть за всяку ціну перти на схід і вести далі свою політику розбиття Росії. І п. Прушинський намагається переконати українців, що так не буде, бо хоч „для українців є тільки одна мета національних зусиль: вибух війни на сході Европи, з якої постала би українська держава, то:

„Третій Райх має багатшу гаму можливостей. Більше напрямків експансії. Може занятися активніше кольоніями. Може посилити свою експансію на Балкан, яка так величаво святкувала свою перемогу і відкриває тільки шляхів. Туреччина й країни Азії... В цьому й заковика, що для німців у країні містилися тільки в рямах одної з багатьох можливостей, зате німці для українців були єдиною можливістю. І німці з цілим спокоєм можуть занехати чи відкласти свої протиросійські пляни. Чи українців стати на такий самий спокій, цього не знаємо".

П. Прушинський стверджувши вкінці, що з деяких річей залишається часом деяка наука, каже, що листопад 1938 року „може навчити німців та українців одної корисної речі:

„що висовування української проблеми проти Росії і проти Польщі мусить завжди в кожній історичній констеляції, довести неохибно до порозуміння Польщі й Росії. Дальший хід по тому шляху тільки затіснить це порозуміння, тільки його скріпить. Найвища пора, щоб дрібні агенти й розвідчики німецького штабу перестали робити на малій Підкарпатській Руси велику політику. А першим, хто повинен цього домагатись, то... „Діло".

Ніколи ми не знали, що „Діло" може мати **аж такі великі впливи.**

Маятникова політика.

До того звороту у польській закордонній політиці поставився трохи інакше „Век Нови" (з 1-го грудня ц. р.). У статті п. н. „Політика маятника" читаємо:

„На всякий випадок московські розмови треба розуміти як широкий маневр, що випливає з суцільности европейської ситуації, а не як „пімсту" за Закарпатську Русь чи осторогу для наших українців. Правда, так розуміє справу п. Ксавери Прушинський і формулує навіть загальну засаду, що „висовування української проблеми проти Росії і проти Польщі мусить завжди, в кожній історичній констеляції довести неохибно до порозуміння Польщі й Росії". Але в цьому випадку — це надто вузьке становище.

„Бо, правда, на перший погляд моглоб виглядати, що комунікат ПАТ-а — це безпосередня реакція на становище Німеччини в справі Руси, і так певно розумуватиме українська преса, але треба памятати, що зацікавлення Польщі не вичерпуються в українській проблемі і Закарпатська Русь не є єдиною площиною, на якій дається відчувати німецька імперіяльна пенетрація. Точок, на яких треба нам сьогодні шукати стриму чи противаги є багато більше і бо дай чи не найважніша з них не лежить над Балтиком.

„Політика, якої висловом стали московські розмови, мусіла багатьох заскочити, може найбільше тих, які уважали за пересуджену справу спільний польсько-німецький похід на Схід. Але остаточно — це політика не так необчислена, як радше елястична, що швидко реагує і гостро виконує свої обороти довкола вершка кута. Тому теж і останній зворот властиво нічого не пересуджує."

Автор статті твердить, що з такою самою легкістю завтра може прийти інший маневр подиктований актуальними й реальними обставинами. Коли-ж говорити про внутрішній відтинок, то „від того маневру не треба нічого чекати хочаб з тої простої причини, що ніщо з Москви родом не може внести позитивних вартостей в наш уклад та його недомагання".

Чергові арештування в Перемишлі.

Перемишль, 29. XI. 1938.

В понеділок 28. листопада зранку прибула до Бушковичок автами поліція з Перемишля і перевела низку ревізій у хатах місцевої молоді. По переведенні ревізій арештували: Попель й. Генгала Мирона, Генгала (вдруге цієї осени), Генгала Мирова, Гре... Ольгу, Оцалиську Евгенію, Шумеллу Дою, Гре... бовську Степанію і Павлика Ярослава з Бушковичок. Всіх арештованих відставили зараз до поліційних арештів у Перемишлі. При арештованих не знайшли нічого.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Минулого тижня з городського Суду в Ніжанковичах вийшли на волю: Гарбар Петро з Сіраковець, Гринишин Микола з Молодович, Камішський Петро з Корманич, Юрчак Дорота і Феник Матвій з Ніжанкович, арештовані ще 30. жовтня ц. р.

З природи і життя.

Наша соняшна родина.

Наша земля не є самітна куля, що сиріткою блукає по чужих негостинних просторах безмежнього всесвіта. Вона є членом родини дуже сильно і нерозлучно злученої зі собою. Батьком тієї родини є сонце, ця велика світло- і теплодайна звізда. Вона своєю велитенською масою і несамовитою силою притягання тримає немов на невидних ланцюгах девятеро своїх дітей — планети.

Як це виясиюють теорії вчених астрономів планети нашої соняшної родини походять від сонця, від якого віддетіли як малі окрушки підчас якоїсь великої катастрофи, що трапилась давно-давно перед біліонами віків, коли коло сонця — що було тоді самітною звіздою, перебігала друга звізда і силою свого притягання вишарпала з ґазового тіла сонця малі частинки, що згодом захололи і стали кулистими брилами твердої матерії, що кружляють довкола сонця.

Величина і віддаль планет.

Планети нашої соняшної родини становлять зі сонцем одну цілість. Це помітили вже старинні люди, що знали пять планет; щойно в останніх часах відкрили астрономи ще три планети найдальше віддалені від сонця

Планети є дуже оригінально поміщені з огляду на віддаль від сонця. Найближчі до сонця і найдальше віддалені є найменші щодо величини, а поміщені посередині найбільші (Юпітер і Сатурн).

Можна легко уявити собі як виглядає наша соняшна родина, зменшивши собі в думці велитенські в міліонах км. віддалі між поодинокими планетами, до малих, що їх мозок людини легко зрозуміє. Тоді колиб модель найближчої до сонця планети Меркурій був віддалений від сонця на 6 метрів, земля булаб віддалена на 15 м., то найдальша з черги планета Плютон, що находиться на краю соняшної родини, був би приміщений в тім моделі у віддалі 800 м. Для порівняння найближчу звізду (Проксіма), у тій самій скалі мусілиб ми помістити у віддалі 4,800.000 м., себто десь в околиці Ню-Йорку. Так страшно далеко находиться найближча звізда, тоді як планети, як з цього ясно, находяться розмірно близько одна до одної.

Рухи планет.

В нашій соняшній родині панує вічний рух. Правда, цей рух є дуже одноманітний, а подорожі планет нагадують „подорож бабуні довкола стола", бо вони кружляють вічно довкола сонця по колових чи еліпсових шляхах, усі в тім самім напрямку. Рівночасно кожна планета крутиться довкола себе. Усі планети крім двох найближчих до сонця (Меркурій і Венера) і найдальшої (Плютон) мають по одній або більше місяцю. Ті місяці це великі брили матерії, що кружляють довкола своїх планет і находяться у сфері їх притягання, а враз зі своїми планетами кружляють довкола сонця.

Чим ближче сонця находиться планета, тим менше часу вона потребує, щоб відбути свій рік, себто час, в якім вона окружить сонце. І так у найближчої до сонця планети, Меркурія, рік триває всього 3 місяці; на другій планеті Венері рік тревае вже 7 місяців, на землі рік має дванацять місяців, Марсові дорога довкола сонця займає вже не цілі два роки, на Юпітері рік триває 12 наших років, Сатурнові треба 79,5 літ, щоб окружити сонце, а найдальша планета нашої соняшної родини потребує аж 250 літ, щоб окружити по своїй орбіті наше сонце, що є осередком, довкола якого ті рухи відбуваються.

Світло і тепло у соняшній родині.

Сонце безупинно висилає своїм дітям— планетам у дарі свою енерґію у формі світляних променів. Ця енерґія розходиться у всіх напрямках. Одначе планети дістають її дуже несправедливо, бо найближчі дістають так мало світла і тепла, що є висушеними, спаленими на попіл ґльобами, тоді як дальші члени родини з причини великої віддалі від сонця, джерела тепла і світла, тону у глибокій темряві, а на їх поверхні панує вічний холод. Коли на найближчім члені нашої соняшної родини Меркурію пересічна температура є 172° Ц., тоді на Плютоні панує студінь зближена до абсолютного зера (—229° Ц.), (для порівняння вистане пригадати собі, що коли у нас взимі маємо — 20° Ц., тоді ніхто не спішиться виткнути носа на двір).. На цю нещасну планету доходить від сонця тільки одна шістьтисячна частина тої кількости променів світла і тепла, що ми дістаємо на землі. Наша земля положена з огляду на такі форми життя, які тепер істнують на землі в сам раз відповідно і якнайкорисніше. Тільки завдяки цій ситуації ми живемо. Таке життя як наше не моглоб істнувати на ніякій іншій планеті, бо хоча вони подібно як земля походять від сонця і є членами одної родини, одначе своїми прикметами так дуже ріжняться одна від одної, що є цілком чужі і відмінні.

Тому, як це стверджує сучасна наука, всякі мрії людства про життя таке як наше на інших планетах є нереальні, а батьківщиною людей і тваринного та рослинного світа є і може бути тільки земля.

Автом попід море.

Вже не від нині щораз частіше у світовій пресі появляються чутки про будову тунелю під каналом Ля Манш, що ділить британський острів від Франції. І тепер знову французька преса говорить про конечну потребу такого тунелю, що получив би оба союзні краї, бо оба вони підчас війни дуже відчули брак такого безпечного получення. Французи хочуть конче получити континент з англійським берегом тунелем, що ріжнився би від давніше проєктованих тим, що через нього переходилаб не залізниця, але автострада. Французький інжинір Бадван пропонує получити в той спосіб Англію з Францією автострадою, бо це булоб менш коштовне і вигідніше. Проєктований тунель міг би денно перепускати коло 10.000 самоходів. З приходів від переїздних оплат скоро вернулись би кошти будови. Місцем виходу тунелю по французькій стороні був би півострів Блян Не, а на англійському побережжі отвір тунелю виходив би між містами Довр і Фолькстен. Тунель зачинався би по французькім боці 7 км. від берега моря, по англійському боці виходив би у віддалі 3 км. від берега моря. Цілий тунель був би довгий на 39 км. Він був би виконаний у глибині 100 м. під рівнем моря, а на 40 м. під морським дном; тунель продовбалиб через велитенські поклади крейди, що творять дно каналу Ля Манш. Автодорога, що біглa би тунелем, булаб дуже вигідна і двошляхова, так що рівночасно моглиб їхати авта до Франції і до Англії. Давніше Англія ставляла всякі застереження з огляду на оборону держави, одначе тепер вони вже неактуальні, бо Англія і так вже „не є островом", як кажуть військовики, бож море не є ніякою перешкодою для повітряної фльоти, подруге, такий канал можна легко замкнути чи затопити.

—o—

Чума в Бомбаю.

Місто Бомбай та його околиця належить до тих околиць Індії, де ще досі не вигасла страшна хвороба, що шаліла масовими епідеміями в середневічній Европі та вилюднювала цілі міста і краї. У тих часах називали її „чорним повітрям", мором та ін. Як це ще і нині співається по церквах у благальній пісні „От повітря, глада, огня і войни, сохрани нас Господи".

В останніх десятках літ чума значно зменшилася в Бомбаю завдяки завзятій війні, яку виповіла влада того міста щурам, що є носіями цієї жахливої недуги. Всеж мимо завзятого витроювання щурів пруським квасом (ціяноводнем), в році 1936 в околиці того міста чума загорнула 4320 жертв, з чого 1176 дітей нижче року життя.

Таємниці гнучкого скла.

Преса хемічного промислу повідомляє про винахід нового скла, що матиме незвичайно велике значіння у щоденному житті. Згадане скло виробляють вже англійські фабрики з органічних складників. Скло дістають у формі тонких плит, що їх потім крають на дрібні куски та піддають під вплив високої температури тиску. Нове скло назване „перспекс" ідеально прозоре, вдвоє лекше ніж звичайне і неломке, — тому його називають „гнучким склом". Сочки зроблені з того скла не тріскають навіть тоді, коли їх кидати на мармурову плиту. Згаданий матеріял має дуже багато прикмет, що ріжнять його від звичайного скла. І так він майже не перепускає тепляних, позачервоних променів, а заломлює їх та втягає в себе, зовсім противно як звичайне скло, що перепускає тепляні промені. Зате перепускає позафіолетні промені, яких звичайне скло майже не перепускає. Та його прикмета може бути оцінена в багатьох ділянках практичного життя і промислу. Ось нпр. в будові фотоапаратів сочки з того скла будуть надаватися дуже до дешевих фотоапаратів, бо перепускають незвичайно багато світла на фотоболону, так, що найдешевіший навіть апарат зі сочкою з нового скла буде незвичайно ясний. З тої самої причини матиме нове скло пристосування як скло до окулярів, побільшальних скол, льорнет тощо. Згадане скло матиме також значіння як найвідповідніше скло до шкільних кімнат, бо перепускає позафіолетні промені, яких дотеперішні шиби майже не перепускають, — а як відомо, саме фіолетні промені сонця є тим найздоровішим складником соняшного світла, що опалює шкіру на бронзу, збільшує відпорність людини і вбиває хоробтворчі бактерії.

Згадане скло має перед собою певне будуче і тому викликало велике зацікавлення серед промислово-наукових сфер Англії

Нездобутий вершок світа.

Найвища гора світа чи точніше її шпиль ще досі нездобутий. І знов надхмарний вершок найвищої гори Гімалаїв і світа недоступний Монт Еверест оперся завзятим альпіністам і досі людська нога не стала на його все білому шпилі.

Цьогорічна виправа на Монт Еверест складалася виключно з людей, що мають незвичайно великий досвід з високогірською туристикою і познайомлених з місцевими обставинами. Провідником виправи був англієць Тілмен, членами виправи були також англійці. У дні 6. червня ц. р. виправа дійшла до висоти 7716 м. над рівень моря, (для порівняння найвищий верх Чорногори Говерля 2.056 м.). Погода була доволі гарна, але скоро почалися велитенські снігові. Часто творилися грізні лавини, що нераз загрожували виправі „білою смертю". Всеж згадана виправа дійшла до 8.325 м. висоти і заложила тут шостий з черги табор, одначе вище не могли піти, бо недоступний шпиль боронила природа, засипаючи сніговими дальший шлях.

Сторінка без політики.

МІСТО БОЖЕВІЛЬНИХ.

Кілька кільометрів від Бірже лежить маленьке старе містечко Ден-сір-Орон, якого більшу частину мешканців творять самі божевільні.

Перші божевільні прийшли туди в 1892 р. Париські кліники були тоді переповнені і ґенеральна рада округи Сени рішила за порадою лікарів-спеціялістів поселити на волі деяку кількість хронічно хорих, які перестали бути для окруження небезпечні.

Громада Ден-сір-Орон погодилася прийняти до себе париських хорих і тепер там мешкає більше, як 2000 умово хорих, в тому подавляюча більшість жінок. Хорі користуються повною свободою. За їх приміщення платять невелику оплату. Божевільні мають право свобідно проходжуватися по вулицях, ходять до одинокого в тому місті кіна, заходять до каварні та дуже радо відвідують церковні богослуження. Багато з божевільних понаучувалося ріжних ремесел, та справді помагають мешканцям міста.

Кількох лікарів, які живуть у тому містечку, доглядає хорих і коли запримітять якісь небезпечні обяви, негайно такого хорого відділюють. Одначе такі випадки трапляються дуже рідко. Хорого відділюють щойно тоді, коли в нього різко виступають ненормальні явища і його поведінка стає з причини нападів божевілля небезпечна.

Ясно, що побут у містечку такої замітної кількости божевільних надає йому своєрідний вигляд. Ніхто з тамошніх мешканців не дивується, коли на вулицю виходить старушок у циліндрі з червоною стяжкою. На грудях у того старушка кілька паперових ордерів. Мешканці привітно здоровлять його:

— Здорові були, пане префект!

„Префект" прикладає руку до циліндра і йде поважно далі. По дорозі він споглядає невдоволено на жінку, яка цілий божий рік сидить на лавці головної міської площі, не зважаючи на погоду. Її очі дивляться із тугою кудись далеко, вдаль. Та жінка хора на меляхолію.

Вуличний замітач теж божевільний, чи пак колись ним був... Тепер він зайнятий всеціло працею і збирає по вулиці листя, що злетіло з дерев. Найкращий у місті огородник хорий на розмякшення мозку, одначе це не перешкоджує йому зовсім плекати найкращі в цілому місті рожі.

Ті, що заходять до шевця, який вручно орудує гостро виточеним ножем, ніколи не догадуються, що мають перед собою людину, яка довгі роки перебула в заведенні для умово хорих. Його сусід кравець має маленьку манію: він переконаний, що кожний чоловік повинен прочищувати собі шлунок проріідженим повітрям. Але убрання шие він прекрасні.

Кожної неділі відбувається в тамошній салі для божевільних баль. Вони танцюють при звуках грамофону, здебільша старі танки. Все відбувається спокійно і привітно. Тільки іноді котрийсь із тих, що танцюють, вибухає раптом пронизливим сміхом. Та інші хорі намагаються його заспокоїти.

За тих кількадесять літ, що божевільні живуть у Ден-сір-Орон, не було там ніодного злочину.

Терпелива мати жде...

Більше, як двацять літ проминуло від того дня, коли Вікторія Стенлей дістала коротку, кдерну вістку, що її син Віліям Стенлей, який на французькому фронті попав у німецький полон, помер. Але старенька, сивоволоса мати не хотіла вірити у смерть свого сина і все ще вірить, що її син живе та одного дня вернеться до неї.

Кожного дня, коли вона виходить із свого мешкання у Ґрініч к. Льондону, дбає про те, щоб не забути приготовити постелі та не поставити чайника на кухні. Крім того залишає старенька мати кожного дня записку, в якій точно подає, куди вона пішла і коли вернеться. На вулицях, у найбільшій напрузі розглядається вона з острахом за своїм сином. Вона знає добре страхіття війни і знає, що час теж його змінив, але вона переконана, що материні очі скрізь його пізнають. Його світлину, малі особисті памятки, меблі, що він їх любив, все зберегла старенька мати дбайливо в одній кімнаті.

Вона вірить у те, що серце їй каже, що син не помер, хоч про те запевнила її англійська та німецька влада. Приятель її сина, який його добре знав і разом із ним попав у полон, повідомив стареньку маму, що він бачив її сина три місяці пізніше після того, як вона дістала повідомлення про смерть сина. Та заява все ще підтримує у старенькій матері віру в поворот сина.

Бувають і чесні людоїди.

Звичайно всяких канібалів та ловців людей, які вбивають людей із релігійних чи містичних причин, вважаємо завжди найбільшими хижаками в людському тілі.

Славний австралійський антрополоґ д-р Дональд Томсон пробував довгі літа у непрохідних пралісах Австралії, щоб там прослідити життя і буття замешкалих там дикунів. Він перебув серед тих дикунів довгий час, що було можливе лиш тому, що йому вдалося в короткому часі здобути для себе повне довіря дикунів і стати їх найкращим приятелем. Між ним і дикунами виявлялася небавом справжня приязнь, якої не зломили навіть ріжні нещасливі випадки.

Дослідник, який мав змогу прослідити привички та незвичайно цікаву мову того племени, заявив, що тубільці, з якими він жив — це добродушні люди, які нічим не заслуговують на ту погану славу, що про них іде. Людоїди є незвичайно примітивні та боязливі. Одною з небуденних їх прикмет є чесність, якої ледви хто від них міг би ждати. Коли Томсон одного разу занедужав, дикуни доглядали його зі зворушливою жертвенністю і їх теж була найбільша заслуга, що вчений швидко виздоровів.

Коли іноді вони їдять людське мясо — а воно буває дуже рідко — то роблять вони це з особливих релігійних мотивів. Вони зїдають людину в переконанні, що через те набудуть всі найкращі прикмети небіжчика.

Дивоглядний заклад.

Заклади — це пристрасть, з якою важко боротися. Заклади сильно поширені в Америці і Англії. Але навіть в Австралії трапляються [illegible] які використовують кожну нагоду, щоб поробити заклади. Такий оригінальний випадок трапився недавно. Його герой називається Альф Віліямсон.

Коли недавно в одному товаристві дискутували про ріжні рекорди скорости Альф Віліямсон заложився за 20 фунтів, що трасу Мельбурн-Сідней (приблизну віддаль 1135 англійських миль) переїде він на дитячім ровері за двацять днів. І справді той заклад він виграв. Коли ж так у товаристві знайомих говорили про той „[illegible]ройський" осяг, якась пані висловила думку, що таке діло могла навіть дитина зробити.

Така заввага вколола Віліямсона і спонукала його до нового закладу. Він заявив, що перебуде ту саму віддаль на дерев'янім коники [illegible] колісцятах, як це залюбки діти роблять („[illegible]ляй-нога") у трицяти днях. І той заклад Віліямсон виграв. Віліямсон заявив, що він приняв заклад лиш в обороні своєї чести, яку [illegible] жінка при першому закладі вразила.

Віліямсон жонатий і має 44 роки. Його жінка вважає, що поведінка мужа зовсім природ[illegible]

—o—

СИМФОНІЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ.

Роковини смерти Кірова (грудень 1934 р.) совітський уряд хоче відсвяткувати на „[illegible]ний" лад.

Один із найславніших совітських композиторів Шостакович, на доручення уряду [illegible] — як подає АТЕ — симфонію, якої три частини змальовують: 1) життя Кірова; 2) Жаль [illegible] й боротьбу Сталіна з опозицією; 3) Радісне [illegible]тя Совітів та апотеозу всесвітньої революції.

—o—

БІДНИЙ МІЛІОНЕР ЗАЛИШИВ ТІЛЬКИ 27 МІЛІОНІВ СПАДЩИНИ.

Джан Рокефелер, який недавно помер і в думку американців був не лиш „нафтовим [illegible]лем", але й найбагатшою людиною світа — [illegible] превеликий переляк залишив по собі „[illegible]" 27 міліонів долярів. Ці гроші перейдуть у [illegible] ближчому часі внуки його брата. Рокфелер[illegible]ський інститут одідичив крім того 20 міліонів долярів.

Справді можна повірити американській пресі, що розчарування спадкоємців було дуже [illegible]лике, бо як подає та преса, то вони сподівалися 55 міліонів у спадщині.

Американська преса подає крім того, що [illegible] ли спадкоємці довідалися про висоту спадщини, [illegible] явили, що вважають себе незаможними [illegible]

—o—

НАЙДОВШИЙ ПІДМОРСЬКИЙ КАБЕЛЬ НА СВІТІ.

Досі найдовшим підморським кабелем [illegible] кабель, який лучив Триполіс із Сицилією [illegible] 520 км. довжини. Той кабель був обчислений [illegible]ключно на телеграфічну обслугу і сьогодні [illegible] не відповідає вже всім вимогам.

Тепер вибудували підморський [illegible]ний кабель між італійським материком і [illegible] (700 км.) через Середземне Море. Той кабель [illegible]ле з Триполісу через острів Пантелерію [illegible] но укріпленого острову Пантелія і відтак [illegible]то Емпоклес, недалеко старовинного міста [illegible]гент на Сицилії. Третій кабель довжині [illegible] довжини (310 км.) лучить Австралію з Тасманією.

ВУЛИЧНІ СПІВАКИ НА ПОСЛУГАХ СТАЛІНА.

Большевицька агітація не перебирає в [illegible]тах у засобах, іноді справді гумористичних [illegible] повідомляють совітські часописи, у Києві [illegible] рівнували недавно вуличних музик і співаків [illegible]ких позбирали з ріжних міст. Для них [illegible] в Києві спеціяльний курс пропаганди [illegible] курсі вчать співати пісні скомпоновані [illegible] Сталіна та його панування. У вуличних [illegible] акомпаніювати будуть співакам [illegible] вони їх дістануть даром. Кожна катаринка [illegible] ме кількаанять стяжок із награними [illegible] шими оркестрами, мельодіями пропагандивних пісень

Літературна нагорода ТОПІЖ-у за 1938 р.

Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. Івана Франка у Львові рішила признати, як і в минулих роках, за найкращі твори, видруковані окремими книжками на наших землях у Польщі і на еміграції в 1938. р., три нагороди: **І-ша нагорода 600 зол., ІІ-га нагорода 400 зол., ІІІ-тя нагорода 300 зол.**

До Жюрі Рада Товариства запросила: М. Матієва Мельника, Е. Ю. Пеленського, Вол. Радзикевича, д-ра Михайла Рудницького і д-ра В. Щурата. Висліді Жюрі буде проголошений дня 22. січня 1939. р.

Рада Товариства просить усі видавництва прислати до підручної бібліотеки Товариства по 7 примірників творів, які малиб бути розглянені на засіданнях Жюрі, на адресу: В. Софронів-Левицький, Львів, вул. Техніцька 1.

На „Літературний Фонд 1938. р." зложили досі: „Центросоюз", Львів — 100 зол., К. і Н. Ортинські — 3 зол., Гр. Футуйма, Стрижів — 5 зол., „Народна Торговля", Львів — 100 зол., „Дністер", Львів — 100 зол., Земельний Банк, Львів — 100 зол., Ревізійний Союз Українських Кооператив, Львів — 50 зол., д-р Мих. Волошин, Львів — 25 зол.

Рада Т. О. П. І. Ж.

ЧИ ПОДІЛ ВОЛИНІ?

Добре поінформоване щодо церковних справ луцьке „Жице Католіцке", орган єпископської курії, в ч. 48 подає: **„З днем 1. січня 1939 повіти любомльський і ковельський будуть вилучені з меж волинської православної єпархії і прилучені до єпархії варшавсько-холмської".**

Пощо та з якою метою приходить комусь у голову ділити відвічно цілу Волинь і відривати від неї два повіти? Який сенс забирати їх зпід влади рідного та близького Кремянця й віддавати під крило далекої Варшави (варшавсько-холмська консисторія у Варшаві)? Буг від віків служив границею між єпархіями холмською та варшавською. Умовини життя, традиції, практика в цих єпархіях були ріжні. Пощож тоді прилучувати ці два повіти до Холмщини?

Сойм ухвалив зміну правильника.

На вівтірковому засіданні сойму пос. Щепанський зреферував зміни, що їх увела у соймовому правильнику реґуляміновa комісія. Перша зміна торкається вибору маршала сойму, а саме каже, що посол, якого сойм вибере маршалом, має дістати від президента держави згоду на те, щоб приняти вибір. Друга зміна каже, що проекти законів та інші посольські внески можна зголосити тільки тоді, як їх підпише принайменше 15 послів.

Над цими проєктованими змінами відбулася дискусія, в якій між іншими забирав слово від УПР посол Біляк домагаючись, щоб для внесків вистачало 5 або 10 підписів. Для українських послів це дуже важна справа, бо при вимозі 15-ти підписів посли УПР не могли би зголосити ніякого внеску.

Сойм відкинув усі поправки, зголошені послами та приняв комісійні зміни.

На цьому самому засіданні жидівський посол Зоммерштайн вніс інтерпеляцію до міністра віроісповідань та освіти в справі браку безпеки у високих школах та доконаних у тих школах важких злочинів.

МІНІСТР БЕК СТРІНЕТЬСЯ З ЛІТВІНОВИМ?

„Нюз Кронікл" твердить, що треба рахуватися з можливістю недалекої зустрічі мін. Бека з Літвіновим. „Менчестер Гардіян" припускає, що польським амбасадором у Москві стане теперішній посол з Праги д-р Папе.

КАРО. 9)

СИМПАТІЯ З ОГОЛОШЕННЯ.

(Закінчення.)

XI.

Той день — памятний у хроніці нашого міста. Памятний для старших радників, що мають молоді жінки, для старших панночок, що вважають останню нагоду зазнати солодощів кохання, для тих, що вже втратили надію і хочуть її завернути і загалом для всіх тих жінок і дівчат, що відповідаючи зазивові моди з осени 1938 року Божого носять бурачкові капелюшки з білими перами.

Новинкар одного часопису подав у рубриці „З нашого міста" таке: „Вчора споудня наше місто було свідком дивної демонстрації, яка скінчилася для декого досить сумно арештом у поліційних арештах. На площу біля Віденської Каварні і памятника Собеського зійшлося багато жінок, що прикмічували цілий рух. На заклик поліції „Розійтись", ці пані відповідали тільки насмішками. Остаточно вдалося поліції розпорошити це збіговище при помочі сикавок пожежної сторожі. Для вияснення, яку мету мала демонстрація, — арештовано декілька більш агресивних одиниць, щоб списати з ними протокол. Загальну увагу звертала обставина, що більшість приявних це були елеґантні молоді пані у бурачкових капелюшках з білим пером. Є підозріння, що демонстрантки мали на цілі атентат на мадярський консулят у звязку з ревізіоністичною політикою Мадярщини супроти Підкарпатської України. Однакові капелюшки мали мабуть на меті збити спантелику поліцію і закрити перед її очима властивого атентатчика".

XII.

Хвальна Редакціє!

Тому, що історія „Симпатії з оголошення" неповна, а подекуди невірно змальована, позвольте, Високоповажаний Пане Редакторе, що я як одна з дієвих осіб доповню її ще дечим, що знаю з оповідання мого сьогоднішнього нареченого, яким є саме герой оповідання.

Перед кількома тижнями зійшлося в каварні Ріша кількох наших журналістів і політиків, яким дуже лежала на серці доля преси. Йшла дуже гаряча дискусія на тему браку зацікавлення пресою ширших кол громадянства. Дискутанти були настроєні досить мінорно. У дискусії забрав теж голос один юнак, досить знаний нашій редакторській братії. Сам він звав себе журналістом (злобні казали, що мабуть тому, що любить часто переглядати журнали жіночих мод), а загально звали його недовареним фільософом. Він заявив, що вже винайшов спосіб на придбання передплатників та що вскорі світ дізнається про цей його винахід. Покищо ще не міг рішитись, якому часописові віддати першенство у придбанні передплатників.

Усі приняли його заяву гомеричним сміхом, — вважаючи, що тільки добрий жартун може в наших обставинах базікати про придбання нових передплатників.

Тимчасом виявилося, що енергійний юнак без посади, хоч з добрими студіями, знайшов підприємця на новий журнал, який він уважав за велику потребу в сучасних наших умовах. Це мав бути журнал чесного посередництва між молодими парами, які хотілиб вийти заміж чи оженитись, а не мали нагоди робити знайомостей з доньками і синами чесних родин, хочби і трохи старших панночок на становищі чи парубків, які ввесь день просиджують у бюрі. Назва журналу ще не устійнена, імовірно буде одна з таких як: „Дорога до щастя", „Золоте кільце", „Дібрана пара" або „Голос призначення". Великі збори під памятником Собеського були найкращим доказом, яке сильне зацікавлення істнує серед жіноцтва такою вісткою. Я саме завдяки оголошенню з „Діла" познайомилась з енергійним молодим редактором біля Віденської Каварні (бо я теж мала бурачковий капелюх з білим пером!) і він признався мені, що ця вся історія зі зустрічю у трамваї вигадана ним на те тільки, щоб перевірити, чи він має вигляди на задуманий собою журнал. Гадаю, що я нічому не зашкоджу його гарному починові, а навіть буду виразницею щирих почувань широкої маси незаміжнього жіноцтва, коли скажу, що на такий журнал ми вже чекаємо віддавна. Бо з подружжям як і з грішми — для тих, що їх не могли здобути вони залишаються таки — ідеалами.

З глибокою пошаною

Х. Х.

Гаху вибрали президентом чесько-словацько-української федерації.

Як подають чеські та словацькі радіостанції, національні збори вибрали в середу коло полудня президентом союзної республики д-ра Гаху.

•

Від рана панував у Празі святочний настрій; від 9. години рано зібралася під парляментом велика юрба людей.

У парляменті на урядових місцях сів прем. Сирови, по його боках прем. о. Тісо та мін. Ю. Ревай (у заступстві недужого премієра о. д-ра Волошина). Дальше сиділи інші міністри, м. ін. мін. Е. Бачинський. Дипльоматичний корпус прийшов цілий.

В год. 10.35 предсідник відкрив засідання, що мало як одиноку точку програми вибір президента. Вибрано д-ра Освальда Гаху 277-ма голосами; 39-ох послів та сенаторів віддало білі картки.

Новоибраний президент зложив присягу та в парадному поході поїхав на Градчани.

—o—

Застрілили Кодреану і 13-ох його товаришів.

ПАТ повідомляє:

Команда столичного корпусу армії повідомляє: В ночі з 29. на 30. ц. м. перевозили в самоходах з вязниці на провінції до вязниці у столиці провідників б. Зал. Ґвардії. На шосі Плоешті-Букарешт невідомі напасники заатакували самоходи і вязні намагалися втікати. Поліція і жандармерія візвала втікачів, щоб затримались, а коли це не сталося, віддала низку стрілів до них. На місці згинули К. Кодреану, провідник б. Залізної Ґвардії, трьох убивників прем. Дуки і 10 вбивників б. посла до парляменту Стелеску. Військова влада наказала негайно похоронити вбитих, що теж сталося в середу в ранішніх годинах.

—o—

Після атентату на ректора університету в Клюжі.

Влада визначила 50.000 леїв нагороди за зловлення замаховців на ректора університету у Клюжі.

Жандармерія окружила місто і ревідує всі особи, які віздять або виїздять. Вечором всі публичні льокалі замкнені; без перепустки не вільно виходити з дому.

Вістка про смерть жертви замаху (яку вчора принесли деякі радіовисильні) виявилась неправдивою. Зрештою стан здоровля дуже грізний.

Також в інших містах Семигороду виконали члени „Залізної Ґвардії" терористичні акти.

—o—

Звичайна сесія Сойму і Сенату.

Рішенням з 30. ц. м. президент Польщі замкнув надзвичайну сесію сойму та сенату й одночасно відкрив звичайну сесію законодатних палат. Згадане рішення вручив в середу 30. листопада ц. р. директор правного бюра у президії ради міністрів В. Пачоський маршалові сойму проф. В. Маковському і маршалові сенату полк. Б. Медзінському.

В середу 30. листопада ц. р. вніс уряд до сойму проект скарбового закону на 1939-40 р. з прелімінарем буджету. Видатки у 1939-40 р. преліміновані на 2, 523.141.000 зол. Сума прелімінованих доходів перевищає видатки дрібною квотою 32.000 зол.

—oo—

НОВИНКИ.

— **Відомий наш баритон Теодор Юськів-Терен** виступить у радієвім концерті в пятницю 2-го грудня ц. р. в год. 17.20. Авдиція йде з львівської радіовисильні на всі стації. У програмі оперові арії в італійській мові.

— **Що варити зимою?** Зимові страви а саме: українські паштетики, нирки в підливі, бараболя по нельсонськи, покази п. Гавриш-Костецької дня 1. грудня у клюбі „Нової Хати". Початок год. 6. Адреса: Львів, Ринок ч. 39.

— **Засідання Комісії Старої Історії України НТШ.** відбудеться у четвер 1. XII., год. 18., в канцелярії НТШ з рефератом Я. Пастернака й Т. Коструби.

— **Філія Союзу Українок** повідомляє, що чергові ширші сходини **відбудуться в четвер, 1. XII. год. 18.30.**

— **Жалібна академія,** присвячена памяти академика проф. Степана Смаль-Стоцького відбудеться заходом Українського Наукового Інституту в пятницю 2. грудня ц. р. в год. 6-ій вечором у салі інституту при вул. Служевській ч. 7. п. 4. На академії виголосять промови: проф. О. Лотоцький — проф. Смаль-Стоцький як історична постать в українському національному житті; проф. В. Сімович — Наукова діяльність Степана Смаль-Стоцького. — У вівторок 6. грудня ц. р. в год. 4.30 пополудні відбудеться така сама академія у Празі заходом Українського Академічного Комітету у Празі. Святочна академія відбудеться в авдиторії філософічного факультету Карлового університету у Празі. На програму складається вступне слово голови Комітету проф. Д. Антоновича, реферат проф. д-ра М. Вайнгарта: „Мовознавчі праці проф. д-ра Ст. Смаль-Стоцького" і реферат д-ра О. Колесси: „Наукова і громадська діяльність проф. д-ра Ст. Смаль-Стоцького".

— **Останній шлях бл. п. д-ра Петра Паліїчука.** У вівторок 29. XI. ц. р. відбувся у Львові похорон бл. п. П. Паліїчука, керманича кооперативного життя у Теребовлі. В год. 14. о. ... Ст. Мохнацьких у Теребовлі з 11 священиками, з того 8 з Теребовельщини, відправив у храмі Преображення Св. Спаса похоронне богослуження і виголосив зворушливу пропов... Відтак вирушив великий похоронний похід на Личаківський цвинтар, де прощали Покійного дир. О. Луцький від української кооперації ... інж. Ст. Радловський і д-р А. Запалітний від теребовельських установ. Українська кооперація понесла зі смертю Покійного велику втрату.

— **Ужгородська захоронка СС. Василіянок** є темою цікавого й повчального репортажу, що його приносить нове (9—10) число „Українського Дошкілля". У ньому найдуть виховниці дошкільної дітвори також багато практичного актуального матеріялу до розказування віршиків, гутірок на осінньо-зимовий сезон. Окремі статті дають вказівки для реліг.-моральнього виховання та охорони дитини перед інфекційними недугами. Як зладити ... Миколаївські дарунки для дитини, подає ... радник п. з. „Іграшки-саморібки". Хроніка ... подає новини з дошкільного терену праці, багато ілюстрацій та трохи гумору доповнюють зміст цього єдиного у нас журналу, присвяченого вихованню дошкільної дітвори. Замовлення слати на адресу: „Українське Дошкілля", Львів, вул. Руська ч. 3. І. п.

— **За зневагу польського народу** відбулася розправа перед судом у Дрогобичі, який засудив підсудних Миколу Павличка на 4 місяці арешту і Олексу Данилишина з Трускавця на 1 місяць арешту. Підсудних боронив д-р Бачинкевич. У Бродах окружний суд зі Золочева засудив 4-ох українців на 6 місяців арешту за зневагу памяти маршала Пілсудського.

— **Вибили вікна в приходстві в Дмитровичах.** Пишуть нам: У суботу 26. XI. в год. 6. вечором вибив хтось вікна на приходстві в Дмитровичах коло Львова в часі, коли о. Миронюк Іван правив у церкві молебен і катехизував. У кухні була служниця і двоє сусідських дітей, які счинили крик; на той крик збіглися сусіди і „герої" биття шиб повтікали. Кількох сусідів пізнало, як кажуть, двох місцевих „стшельцуф".

— **Арештування польських гімназійних учнів.** У звязку з демонстраціями польської середньо-шкільної молоді проти українців і жидів, що відбулися в понеділок 28. ц. м. вечором, про що ми вже повідомляли, поліція арештувала п'ятьох польських гімназійних учеників, а саме Яна Баденія, Казимира Германа, Йосифа ...ського, Яна Якубовича та Стефана Стефан...го. Арештованих передали шкільній владі.

— **Гостре стріляння на військовій стрільниці на Замарстинові** відбудеться в днях 1, 2, 3, ... 7, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, ... 31-го грудня ц. р. Прохожі повинні слухати зарученъ військових стеж, що берегтимуть загрожені місця.

— **Авто перекинуло телефонічний стовп.** У суботу 26. листопада вантажне авто, що їхало зі Львова до Рави Руської, заїхало в ... ці Волоській на телефонічний стовп і перекинуло його. У звязку з тим якийсь час були ушкоджені телефонічні проводи.

— **Львівська хроніка.** У вівторок 29. ц. м. вечором у парку Кілінського намагався ... самогубством безробітний швець 33-літній Михайло Назар. У важкому стані відвезли його до шпиталю, де він помер. — До загального шпиталю привезли Ольгу Грабовську (вул. ... ка ч. 3), яка намагалася скінчити самогубством. — При вул. Сикстуській авто штовхнуло ... му жінку, яка важко потовклася.

— **Смертельний випадок у лісі.** ... Кухар, який працював при стинанні дерев у лісі коло Орова, хотів усунути на бік ... ну ліхтарку, але сам дістався під дерево і ... нув на місці.

Дописи,

РАДЕХІВЩНА.

Ювилейне свято хрещення України в Турю пов. Радехів відбулося 13. XI. п. р. Попередили його дводенні реколекції, яких уділив Редемпторист о. В. Оришук. В ювилейному дні о. Верешинський в асисті о. Сеніщина й о. Тимчука відправив Службу Божу. В вечірній годині по відправі відбувся обхід з хрестом навкола церкви при участи близько 3.000 осіб з Тури й околиці. По вкопанню хреста перед церквою о. Редемпторист виголосив проповідь, в якій представив значіння хреста для цілого українського народу і для поодиноких осіб. Реколекції, проповідь, торжественне богослуження в день ювилею, обхід навколо церкви й участь Орлів та Луговиків з Тури та околиці як упорядчиків в часі обходу, вкінці посвячення володимирівського прапора для читальні в Турю дуже піднесли духа мешканців Тури й доокружних сіл під релігійним і національним оглядом.

КОЛОМИЯ.

Концерт у соті роковини смерти Котляревського. Заходом Повітового Союзу Кружків Рідної Школи в Коломиї відбувся 20. XI. п. р. концерт для вшанування памяти Івана Котляревського, батька обновленої української літератури, — в 100-літні роковини його смерти. Поминаючи вступне слово і виступ Коломийського Бояна, можна сказати, що вся програма, у склад якої входили продукції мішаних і мужеських хорів, деклямації та вистава одної дії „Наталки Полтавки", — була підготована і виконана що найкращими сільськими силами, згуртованими в кружках Р. Ш. в коломийському повіті. Тимто і ціле свято мало характер повітового. Святочну промову виголосив п. Володимир Масевич. Із усіх хорів треба найперше згадати „Коломийський Боян", який, маючи вже за собою гарну традицію під управою невтомного диригента, п. Романа Отавничого, відспівав добре: Кошиця „Зашуміла ліщинонька", та Гайворонського „Вилітали сизі орли" і „Коло млина яворина". Гарно представився мішаний хор Р. Школи з села Падик. Під орудою м-ра Клима Гнатюка (падицького уроження) відспівав удатно: „Ой біда тій чайці небозі", „Ой зза гори камяної" і „Над річкою, беріжком". Це, правда, молодий хор, одначе рівномірним розподілом голосів, динамікою і віспіваністю робив на всіх гарне враження. Тимто присутні справедливо нагородили його бурею оплесків і змусили до наддатку. Мішаний хор із Шепаровець під орудою п. Антона Михалевського дбайливо підготовив пісні: „Та туман яром котиться", „Ой видно село" і „На добраніч, усім на ніч". На згадку заслуговують і два мужеські хори: з Іспаса та з Ключева. Перший під управою п. Гриньовського, учителя Р. Ш., виконав: „Вітер повіває", „Садок вишневий" і „Ой Морозе, Морозеньку", — а другий під орудою Юрія Трайтурова, голови місцевого кружка Р. Ш., відспівав Кошиця „Ой на горі женці жнуть". Виступи хорів переплітувано деклямаціями. Параска Іванчук з Корнича віддеклямувала зі зрозумінням і чуттям М. Вороного „На свято Івапові Котляревському" та Анна Андрушко з Вербіжа „Пекло" частину Енеїди. Деклямація маленького хлопчика, Рівчечка, що виголосив Ів. Франка „Котляревський", не зробила більшого враження тільки тому, що малий декляматор своїм ніжним голосом не опанував великої залі. Нарешті вистава одної дії „Наталки Полтавки" завдяки дбайливій праці режисера, п. Ол. Скалозуба, випала теж удатно. Параска Іванчук у ролі Наталки, Михайло Оленюк в ролі виборного й Ілько Дутчак як возний не тільки співом, але і грою вдоволили слухачів. Концерт покінчився національним гимном. **В. М.**

—o—

Спорт.

НІМЕЦЬКИЙ ФУТБОЛ.

Вінер Спортклюб — Грацер СЦ 6:1 (2:0). Рапід — СУ Вальдгоф 3:2 (1:1). Нірнберг — Війна 3:1 (2:1). Франкфурт — Мінхен 1860 2:1. Всі ці змагання відбулися як чашу Тшаммера-Остена.

ВІДЕНСЬКА ОКРУЖНА ЛІГА.

Мистецтва віденської Окружної Ліги відбуваються без перерви далі й минулої неділі відбулися саме перші стрічі другої, т. зв. весняної рунди, які дали такі висліди:

Адміра — Аматори Фіят 3:2 (1:1).

Вакер (Відень) — Вакер (Вінернойштадт) 6:1 (1:1)

Австрія — Аматори (Штаєр) 4:1 (2:0).

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА.

Прага. Славія — Братислава 1:1 (1:1). Нерішена Славії на власному грищі є чималою сенсацією.

Злін. Спарта — Батя 3:2 (3:2). Баті не вдалося повторити недавнього успіху зі Славією і злінська дружина програла легко зі Спартою.

Мор. Острава. Шл. Острава — Жіденіце 1:0 (1:0). Остравські дербі суддював українець інж. Палій.

Прага. СК Пльзень — Вікторія Жіжков 3:3 (1:0).

Прага. Пардубіце — Лібень 4:1 (1:0).

Кладно. Кладно — Наход 2:1 (1:0).

В табелі чеської Д. Л. веде Спарта з 11 т. на 8 гор, кращим відношенням воріт перед Пардубіцами з такою самою скількістю точок. Третє і четверте місце займає Кладно і Шл. Острава по 10 т. Черговість дальших місць така: 5. Братислава, 6. Пльзень, 7. Славія, 8. Батя Злін, 9. Жіденіце, 11. Вікторія Жіжков, 12 Ск. Лібень.

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

В м. суботу й неділю відбулися такі стрічі мадярської Ліги: Ференцварош — Фебус 4:4, Гунгарія — Кішпешт 3:3, Уйпешт — Немзеті 4:0, Сегед — Сіркетаксі 2:2, Будафок — Цуглльо СЕ 3:1, Шальготаріян — Сольнок 2:1, Бочкай — Електромош 1:1.

ЮГОСЛАВЯНСЬКА ЛІГА.

Београдскі Ск. — Граджанскі 3:1, Загреб — Любляна 0:0, Гаск (Загреб) — Баск (Загреб) 0:0

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

БОГОСЛОВІЯ. Тримісячник. Том XVI. Кн. 2-3. 1938. Зміст: о. д-р Лев Глинка: Кодифікація східньо-церковного права. — Деметріус Михайлищук: Де оказавсіся свою Митроп. Стефані Яворський, оборію „Петра Фідеї". — о. д-р Степан Сампара: Правословіє і правоб'явлення. — о. д-р Володимир Фіголь: Церковні братства Галицької Гр.-кат. Провінції в XVIII. ст. — Вибрані питання. — Огляди й оцінки. — Вселенна. — Хроніка. — Богословське Наук. Т-во. — Книжки й часописи.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VII. Ч. 19. з 1-го жовтня 1938. Львів. Зміст: План праці кружків Р. Ш. — Микола Матіїв-Мельник: Райська птиця. — Кооперативний лицей РСУК у Львові. — Дмитро Великанович: Українське вчительство в Польщі у світлі статистики. — Павло Сиротюк: Жовтень — місяць української книжки. — Вісти з Української Порадні для вибору звання при Р. Ш. — З життя Р. Ш. — Різні вісти.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Місячник. Рік XXXIII. Ч. 10. Жовтень 1938. Львів. Зміст: о. Юліян Дзерович: Церква в національному вихованні народу. — о. Омелян Кайт: За поширення релігійної літератури. — о. А. Лещишин: Нотатки в річнім церковнім уставі. — о. Осип Галдукевич: Доля нашої Церкви в рр. 1900—1915. — о. д-р Г. Костельник: Проблема чуда. — Юліян Я. Пасій: Вісти про священиків волинського намісництва в 1667-1708 рр. — о. В. Пасій: Замітки на часі. — о. Юліян Дзерович: Нові книжки. — Вселенна.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Рік XIII. Ч. 19. з 1. X. 1938. Львів.

НОВА ХАТА. Двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Рік XIV. Ч. 19. З 1-го жовтня 1938 Львів. Зміст: І. Гладка: На новій ділянці праці. — У кооперативних радах. — С. Юхимів: Черівниця. — Ті, що відійшли. Куток для науки. — О. Бережницька-Будзова: На осінному квітнику. — Дрібне, але практичне. — Н. Гаврих-Костецька: Овочі — Чищення кухонної печі. — В. Петров: Аліна й Костомаров.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Орган Українського Технічного Товариства. Рік XIV. Ч. 10. За жовтень 1938. Львів. — Зміст: Інженір і громадянство. — Наші завдання в світлі суспільної енергетики. — Біланс нафтового промислу. — Причинок до справи нафтового промислу. — Ідьмо за кордон. — Технічно-господарський огляд. — Рецензії. — З життя У. Т. Т.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО. Ілюстрований місячник. Орган Крайового Молочарського Союзу „Маслосоюз". Рік XIII. Ч. 10. За жовтень 1938. Львів.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 41. З 9-го жовтня 1938. Париж.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК. Орган Пасічницької Секції Т-ва „Сільський Господар" у Львові. Місячник. Річник XI. Ч. 10. Жовтень 1938. Львів

—o—

На шпиталь ім. Митр. Андрея.

Виказ жертв LX

Вложили: 226 зол. Ревіз. Союз Укр. Кооп., Львів (від кооператив); 100 зол. Ан. Кондур, Варшава; по 50 зол.: Н. Сайко, О. Карпінський, Львів, Ол. Корчинський та Українська Шадниця, Перемишль; 40 зол. Окр. Союз Кооп., Ширець; 30 зол. С. Громницький, Львів (звернятий гонорар д-ра Панчишина); 25 зол. П. С. К., Золочів; по 20 зол.: чит. Раклинець, Рай. Молочарня Гаї і д-р М. Терлецький, Борислав, 12 зол. о. А. Содомора Вербів; по 10 зол.: пар. ур. Балучі Заріччі, А. Змала Львів, кооп. „Самопоміч", Сороки Льв., кооп. Сушіль Болехів і С. Задворщик, Лодзь; 8 зол. пар. ур. Збараж; 7 зол. Д. Старосольська, Львів, по 5.50 зол.: С. Кравлічева, Отиневичі й о. Ю. Боднар, Яківці (збірка); по 5 зол.: кооп. „Будучність", Соколя, о. М. Кушкевич, Явів, д-р Б. Гарбовський, Турка, Покутський Союз, Коломия, о. Т. Пиндус, Велика, д-р А. Купчір, Яловець, д-р В. Дичок, Поморяни, д-р І. Борис, Ярослав, І. Павлик Калуш, д-р Т. Білинський, Збараж і д-р Б. Надільський Станиславів, 4 зол. пар. ур. Гаї Дітковецькі; 3 зол. пар ур. Коростів та о. В. Тинчук, Супранівка; по 2 зол.: о. І Яблонський, Ялинковате, пар. ур. Вишевка, Підгірці Погина, Курочатиків, Курник, Черниківці, о. М. Патрило, Залишинівка, о. І. Коук, Керниця, д-р Р. Ковалевич, Варшава, о. І. Каспрук, Станимир, М. Грушкевич Станиславів, о. І. Синстук, Підволочиська, о. В. Яремак Іспас, о. Д. Лукасевич, Порица, д-р Б. Пятлик, Косачі о. В. Головинський, Зарваниця, о. Варивський, Войнилів, о. Н. Талпак, Ячник і д-р Т. Кобак, Нове Місто; 1 зол. Т. Мостович, Дмитрів.

Українські Організації: м. Скрентон 498 зол., м. Честер 839 зол. (решта з концерт. турне п. п. Рудницьких); 262 зол. Обєднання Українських Організацій Америки; 182 зол. Укр. Нац. Орган., Піттсбург; 36 зол. Жін. Тов. ім. О. Пчілки, Нюарк; 3.50 зол. проф. д-р Горбачевський, Прага; 3.20 зол. Т. Качковський, Америка.

На памяткові ліжка зложили: 1.000 зол. Жіночий Поміч Українського Вчительства; 717 зол. М. Терлецький, Львів; 300 зол. Кружок У. Г. Т., Гвоздець; 250 зол. Філія У. Г. Т., Коломия.

Усім Жертводавцям складає подяку Управа Нар. Лічниці.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 1. XII. год. 7.30 веч. Виступ балету Парнелля.

Пятниця 2. XII. год. 7.30 веч. Виступ балету Парнелли.

Український Театр ім. І. Котляревського.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:

1. XII. „Лісова пісня.

ЛЬВІВ Театр Рікнородностей, Нар. Дім:

2. XII. „Кирка з Льолею“, поч. 7.45 веч.

Український Театр Йосифа Стадника (сеньора).

ТЕРНОПІЛЬ:

1. XII. Нітуш (зі Отефою Стадниківною)
2. XII. Казка старого млина.
3. XII. Сувашка.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ПЕРЕМИШЛЯНИ:

1. XII. Пісня Беседу
2. XII. Мати наймичка.

КІНА.

АПОЛЬО: „Фльоріян“ Родзевичівни.
АТЛЯНТИК: „Обережно, професоре“ (Гарольд Льойд).
БАЛТИК: „Весна закоханих“ „Втікач із Сан Квентену“.
ВАНДА: „Чарівниця з Салем“, „Кід Галягад“.
ҐРАЖИНА: „Геєнна“ на осн. Ол. Міцкевича.
ЕВРОПА: „Геній сцени“ з Люд. Сольським.
ЕМПІР: „Царівна Сніжинка“ Вальта Діснея.
КАСИНО: „Забута мельодія“.
КОПЕРНИК: „Пеховий авантурник“ і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Професор Вільчур“.
МЕТРО: „Дама на два тижні“, „Для жінки“.
МІРАЖ: „Перемогли жінки“.
МУЗА: „Гріх молодости“.
ПАКС: „30 каратів щастя“.
ПАЛЯС: „Шалений хлопець“.
РАЙ: „Моє щастя це ти“ (Вен. Джіллі, Іза Міранда).
РІЯЛЬТО: „Парижанка“.
РОКСІ: „Мандрівний народ“.
СВІТ: „Чар богеми“, „Чоловік, що жив 2 рази“.
СВЯТОВИД: „Кохання в кайданах“, „Помста Тарзана“.
СТИЛЕВЕ: „Елеґантний світ“ і ревія.
ТОН: „Зночия у Монте Карльо“ „Льокай всеповельможної пані“.
УТІХА: „У пастці“ та ревія.
ХИМЕРА: „Соловейко“ Шерлі Темпль.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Семерінг, Баден, Весляв“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВИД“:
(ул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайн і Син)
„Венеція, Верона, Капрі“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 1. грудня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика, 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 11.00 Нар. пісні вик. Ольви, муз. порадок для вселюдних шкіл, 11.25 І Штравс із пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Світ у кольорах, гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та ради: Ганя днесь на службу, 15.30 Музика у вик. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Із життя хлібороба, відчит для сільської молоді, 16.35 Форт. ресіталь, 17.10 Відвідуємо атоли, 17.25 Норвеська музика, віол., форт., 17.45 Кулинь і туристика, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: **Продукція та збут вовни ангорських кріликів, гутірка д-ра Евг. Томашевського,** Горішньошлеські нар. пісні, хор, 18.30 Життєпис муз. інструментів: „Про дідуся клявесина та його внука фортепіяно“, 19.00 Розр. концерт, пісеньки, дуети, саксофон, мала дикс. орх., 20.35 Веч. денник, метеор. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розвиток прив. підприємчивости, 21.10 Спів. ресіталь І. Дигаса (тенор) у супр. форт., 21.30 Смолоскипи століть: Григорій VII., 22.00 Спортові вістки, 22.05 Пісні амер. композиторів у вик. О. Лади (сопран), 22.25 Фільм. огляд, 22.35 Літер. вечір, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Концерт орх. із участю А. Шлемінської (Варшава І. — Рашин).

Пятниця, 2. грудня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Передсвяточні порядки та приготовування, Ради, Вістки, Легка музика з пл., 11.00 Для шкіл: „Ключ до світа“ авд. для старших дітей, 11.25 Тарантелі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з плит,** 14.30 Фрагмент із „Мужиків“ В. Реймонта, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Муз. загадки для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 17.00 Здобуваємо промисл для капіталу, 17.10 Держава тканок у небезпеці, 17.20 Концерт солістів: сопран Валерія Єнджеєвська, Теод. Юськів беритон у супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камер. концерт: скрипка, орт., 18.20 „АБЦ“ оповідання Ожешкової, 18.55 Розр. концерт: орх., дуети, 20.35 Веч. денник, метеорольоґічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 „Король мимоволі“ ком. оперета Шабрієра, трансм. з Парижа, після опери огляд преси, ост. вістки, метеорольог. комунікат, 23.05—23.53 Спів. ресіталь Вит. Мишковського в супр. форт. (Надає Варшава II.).

Субота, 3. грудня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Дуті інструменти, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: „У царстві св. Варвари“, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літер. хроніка, 16.30 Словно-муз. авд., хор, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, В день св. Варвари, словно-муз. авд., 19.15 Концерт орх., 19.50 Мадярські мельодії, муз. авд., пісеньки у вик. мандолінистів, бас, гітарове тріо, 20.35 Веч. денник, метереольоґічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Гумор і музика, орх., пісеньки, баритон, у перерві коло год. 21.30 „Дар Олімпу“ новеля, коло год. 22.15 „Транскапія“ скеч, 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 „Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава 1. Рашин).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 1. грудня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 19.00 Орх. концерт, 20.10, 21.00 Веселий театр. вечір, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 18.20, 19.00 Нар. музика, 20.00, 21.00 Авдиція, опісля концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 16.00 Концерт, 18.10 Віол., форт., 19.00 Нар. мельодії, балади, 20.10, 21.00 Веселий тирольський вечір, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Солісти та тріо, 20.10, 21.00 Концерт, форт., тенор, ДРОЙТВІЧ 18.00 Вож. концерт, 20.30, 21.00 „Мінстрелі з Кентокі“ муринська ревія, КОПЕНГАҐЕН 20.10, 21.00 Симф. концерт, Крна Берґер спів, 22.20 Ісляндська авдиція: Пісні, муз., МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Розр. програма, 22.00 Розр. концерт, МІНХЕН 20.10, 21.00 Легарові мельодії, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Віол., Соната фа-дур Р. Штравса, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 19.20 Хор, 22.15 Пісні, танки, РИГА 18.30 Лотиська музика, РИМ 17.15 Італ.-франц. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.00, 19.00 Військ. орх., 20.00 Бетовенові пісні, ШТРАСБУРҐ 22.10, 22.30 „Мадам Тюрлюпен“ ком.-оп. Прода, СТОКГОЛЬМ 20.30, 21.00 Пісні Тойво Кулі у вик. квартету.

Пятниця, 2. грудня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Смичк. квартет, 18.00, 19.00 Весела муз. авд., БІЛГОРОД 18.20 Словінські пісні, 20.00, 21.00 Концерт, 20.10, 21.00 „Відень танцює та співає“ розр. концерт, ГАМБУРҐ 15.25 Пісні та форт. музика, 18.10 форт., орх., ДРОЙТВІЧ 20.00 Народні танки Европи, 22.25 Концерт сучасної музики, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.15 Нар. пісні, ЛЯҐТІ 18.30 Пісеньки Шерлі Темпль, 17.05, 20.00 Симф. концерт, ЛЯЙПЦІҐ 15.25 Форт., 20.10, 21.00 Фільг. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комп. концерт Ігоря Стравінського, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Клявесин, 20.00 Комунікат, опісля концерт легкої музики, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 Театр Уяви: „Ля ві д'ін фем“ драма де Біґелієра, РИГА 15.15 „Романтика та кохання“ сальон. музика та пісні, 19.15, 20.00 Опереткова музика, 21.15 Оперова музика, РИМ 17.15 Камер. музика, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Оперетка, СОФІЯ 17.00 Легка музика, 18.00 Популярна музика, 19.00, 20.00 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія, СТОКГОЛЬМ 17.05 Пісні, ШТРАСБУРҐ 21.30, 22.00, 23.00 „Король мимоволі“ ком. оп. Шабрієра.

Субота, 3. грудня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Молодь грає і співає, 17.00, 18.00 Опереткові мельодії, сопран, тенор, 19.45 Вечірній гомін, БІЛГОРОД 18.00 Нар. музика, 18.45, 19.00 Рос. романси, 20.00, 21.00 Нар. танки та пісні, БЕРОМІНСТЕР 21.25 Нар. пісні, 21.50 Пісні Бенацького з дідсаті, ВІДЕНЬ 9.30 Авд. для дітей, 12.00 Балетова музика, 13.15 Давні танки, 15.30 Оповідання та пісні, 20.10, 21.00 Весела музична авд., **ВЕЖА АЙФЛЯ 18.00, 19.00 Вагнерівський вечір, 20.00 Форт., спів, 21.30, 22.00, 23.00, 24.00 Опера,** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 15.15 Пісні, музика, 20.10, 21.00 „Борис Годунов“ оп. Мусорґського, ДРОЙТВІЧ 18.00 „Мінстрелі з Кентокі“ муринська ревія, КЕНІҐСБЕРҐ 15.30 Для дітей, КЕЛЬН 20.10, 21.00 „Хусточка королеви“ оп. І. Штравса, КОПЕНГАҐА 20.00, 22.20 Пісні, ЛЯЙПЦІҐ 15.20 Пісні, оповідання, ЛЯҐТІ 18.50 Форт., 19.30 Легка музика, 21.10 Танк. музика, МІЛЯНО 17.00 Концерт камер. орх., скрипка, 19.20, 20.30, 22.00 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.30 Скрипкові твори А. Тансмана, 19.15 Газетка для наймолодших, 21.30, 22.00 Театр Уяви: Кпски

Оповістка.

Жертви зложені в Адміністрації: Д-р Чвартацький, Любінь Вел. зложив 3 зол. **на мужеську Ремісничу Пром. Бурсу** і зол. 3 на **Дівочу Рем. Промислову Бурсу;** М-р Роман Раплюк, Балигород зложив зол. 3 на **Допомогу Українським Студентам.**

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КНИГОВОД-БІЛЯНСІСТ, був. член У. Г. А. закладає книги, переводить контролі, інвентури, **сладжує біляноси,** полагоджує справи податків глядить посади або іншого споріднeного заняття зараз. Зголошення до адміністрації під „Книговод“. 2806 2-1

ЗАЙМУСЯ домом самітних пана, пані. Адм. „Діла“: „Совісна“. 2812 1-2

ВИСЕЛЕНИЯ ДЯК, тенор, диригент хору, режисер, літ 26, шукає праці. Ласкаві зголош. до „Діла“ для „Виселеция“. 2810 1-1

МЕШКАННЯ

ГАРНА, фронтова кімната з осібним входом, сонішна від 15. грудня н. р. до винайму. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Сонішна“. 2807 2-1

КУПНО — ПРОДАЖ

ВУГОЛЬ, кокс, дрова продає КАЛИТЯК Байки 14, тел. 288-24. 2836 6—1

ПРОДАМ дім в саді, 7 убікацій, піз-комфорт. Ольшинкі 27 (бічна генерала Івашкевича). 2815 1-1

УВАГА! РЕШТКИ матеріялів на убрання, костюми, сукні дуже дешево. Склад решток Генрик Боцян, Легіонів 11, І. поверх. 19/35 6-10

ПЛОЩА під будову 2-фронтова, 122 сажні на Богданівці, надається на склад, вул. 231, Андрушків. 2813 1-2

ФОРТЕПІЯН Штіґлів, **ПІЯНІНО** Штіґля майже нові продає оказійно: Дім Шопена, Львів, Сикстуська 11. 2798 3-1

РІЖНІ

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна як нові за ріжні ціни, гарантовані продає найдешевше та міняє, купує Ганяк, Львів, Пілсудського 21. І. п. 2849 4-11

СИТКА до пудерничок, розсилає, направляє прецизійно Центральна Дроґерія, Львів, Легіонів 43, напроти Великого Театру. 2138 23-4

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську міняю на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 114-68. 2797 5-1

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 1. 2815 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Ірина Сімович
ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.
При вул. Городецькій 53 а, II. пов.
щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.
Тел. 274-26. 4—11

Оголошення.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.